

ved vore Domstole; en saadan Humanitet har altid fundet Sted og vil ikke nogensinde finde nogen Undtagelse. — Det ærede Medlem havde med megen Skarphed læst § 1 i Lovforslaget, som det nu foreligger; men jeg havde ventet, at han havde accentueret et andet lille Ord, og det er det lille Ord „dog“. Det er det, som har gjort, at jeg har forstaaet Udvalgets Forslag ganske saaledes, som den høitærede Minister har udtalt sig derom; thi dette lille Ord „dog“ vilde unegtelig være aldeles meningsløst, hvis Værksteder med 10 Arbeidere skulde være samme Slags Værksteder som de, der kaldes fabrikmæssig drevne. Dette Ord gjør Sagen klar, selv om man vilde se bort fra den vidtløftige Diskussion, der har været ført derom, idet Udvalget til enhver Tid har vedkjendt sig, at Fabriker og fabrikmæssig drevne Værksteder skulde være underkastede Tilsyn, og derhos haandværkmæssig drevne Værksteder, forsaavidt der var 10 Personer tilstede. Udtrykket „Fabrikation“ er maasse mindre heldigt, men det er i alt Fald kun et Redaktionspørgsmaal, eftersom det lille Ord „dog“ aldeles klart og bestemt viser hen til, at de Værksteder med 10 Arbeidere, som der er Tale om, ere af en anden Slags end de lige ovenfor nævnte fabrikmæssig drevne Værksteder; der kan i den Henseende neppe være Tvivl. Den ærede Ordfører har fuldstændig Ret, naar han, selv bortset fra den Diskussion, der har fundet Sted, har fastslaaet, at der i Paragrafen, som den nu foreligger, er en Haandværksvirksomhed indbefattet under Tilsynet, som ikke findes i det stillede Undrivingsforslag. Det turde derfor vistnok efter Alt, hvad der er foregaaet baade ved 2den og nærværende Behandling og efter Udtrykkene, være aldeles klart, at der her vil ske en bestemt Indskrænkning, idet omtrent de samme Ord ere brugte, og der dernæst er udeladt de Ord: „eller i hvilke dog et Antal af over 10 Personer osv.“, hvilket jo tyder paa Noget, som der tidligere var Tale om, og som der nu ikke længere er Tale om.

Ordføreren: Efter hvad der blev yttret af den ærede sidste Taler, behøver jeg vel ikke at gaa ind paa igjen at fortolke Lovforslagets § 1, som det foreligger. Jeg vil blot lige over for det høitærede Medlem, som ved denne Behandling har fundet en ny Løsning af denne Paragraf, tillade mig at bemærke, at jeg til Overflødighed to Gange under Sagens anden Behandling udtrykkelig udtalte mig saaledes, som jeg har udtalt mig i Dag, fordi jeg frygtede for, at det var muligt, at Noget skulde have den Opfattelse, at Antallet af Arbeidere ogsaa gik paa Fabriker og fabrikmæssig drevne Haandværk. I Øvrigt er der jo ligeledes nu spøret paa Bemærkningen angaaende Bøderne. Det staar rigtignok for mig som utvivlsomt, at Ingen vil kunne anses med Bøder, naar det ikke

forud er afgjort, at vedkommende Arbeidssted henhører til de Steder, der ere det offentlige Tilsyn underkastede. Naar altsaa en Teglværksmand, Smed eller en huilkesomhelst Anden undlader at afgive en Meddelelse om, at han bruger Børn ved sin Virksomhed, saa maa han være ansvarløs, naar det ikke udtrykkelig er ham meddelt, at hans Opfattelse af, at han ikke behøver at gjøre Anmeldelse, er urigtig. Der er jo naturligvis Forhold, hvor det er siensynligt, at Anmeldelsespligten paahviler Vedkommende, at der ikke kan siges at være noget Tvivlstilfælde tilstede. Hvor der saaledes i et stort Spinderi, et Klædefabrik og deslige anvendes Børn, vil jeg erkende, at, hvis Arbeidsgiveren undlader at gjøre Anmeldelse, da vil han kunne straffes, fordi der her virkelig ikke kan være noget Tvivlstilfælde tilstede; men naar en Teglværksmand paa Landet eller en Haandværker undlader at gjøre en saadan Meddelelse, og Vedkommende paa Forespørgsel i den Anledning svarer, at det ikke kunde falde ham ind, at denne Virksomhed hørte ind under Loven, saa maa det ganske vist først være afgjort, om hans Virksomhed henhører under Loven, førend han kan straffes; saaledes tror jeg dog, det maa forstaaes. — Jeg vil med Hensyn til de sidste Ytringer af det høitærede Medlem bemærke, at den samme Følelse, som han har havt overfor denne Lov, nemlig at vi arbeide i et ubekjendt Terrain og under Mangel paa Oplysninger, har Udvalget ganske delt, og det vil ogsaa findes udtalt i Betænkningen, at der har været nogen Ungstielighed tilstede hos Udvalget ved at tilraade dette Skridt, som allerede nu gjøres, og at man derfor har ønsket ingenlunde at gjøre Skridtet fuldt ud, men saa kort som muligt. Paa den anden Side har Udvalget imidlertid troet, at den første Betingelse for, at man kunde erholde de Oplysninger, paa hvilke en videre Udvikling kunde finde Sted, vanskelig vilde kunne tilveiebringes uden netop gennem det Tilsyn, som gennem denne Lov søges indført. At begynde Sagen saaledes, som det ærede Medlem — om jeg forstod ham ret — antydede, nemlig med at etablere et Tilsyn for at faffe Oplysninger, uden at der var nævnt Noget, som det havde Ret til at undersøge, vilde dog neppe være rigtigt; der maatte nødvendigvis gives dette Tilsyn Ret til at gaa ind paa hvilket som helst Sted for at erkjendige sig om Forholdene der; men jeg tror rigtignok, at dette vilde kunne have sin meget betænkelige Side, idet man da maatte give en Ret til at undersøge ethvert lille Værksted, enhver lille Bedrift, hvorfra dog det Tilsyn, som ved denne Lov indstiftes, er ubeløst. Sagen vilde da vist fra ganske anden Side kunne møde en ganske overordentlig Modstand. Jeg tror, at det er en Fordel ved denne Lov, at de Steder, som Tilsynet er berettiget til at undersøge, ere begrænsede indenfor en temmelig snever Ramme. Jeg erkjender, at Oplysninger